Europaparlamentet
2019-2024

Utskottet för utrikesfrågor

2023/2052(INI)

24.10.2023

FÖRSLAG TILL BETÄNKANDE

om Europaparlamentets rekommendation till rådet, kommissionen och vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik om situationen i Syrien
(2023/2052(INI))

Utskottet för utrikesfrågor

Föredragande: Nathalie Loiseau

INNEHÅLL

Sida

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS REKOMMENDATION 3

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS REKOMMENDATION

till rådet, kommissionen och vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik om situationen i Syrien (2023/2052(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna rekommendation

– med beaktande av artikel 118 i arbetsordningen,

– med beaktande av betänkandet från utskottet för utrikesfrågor (A9-0000/2023), och av följande skäl:

A. Fredssamtalen i Genève och Astana har misslyckats eftersom den syriska regimen gång på gång har motsatt sig seriösa förhandlingar med oppositionen om en politisk lösning.

B. Sedan 2011 har en halv miljon syrier dött och 14 miljoner fördrivits på grund av våld från väpnade grupper och terroristgrupper, men framför allt på grund av den syriska regimens skoningslösa förtryck av sitt eget folk med stöd från sina allierade. Förtrycket har upprepade gånger omfattat kemiska vapen, brandbomber, tunnbomber, missiler och konventionella luftangrepp mot civilbefolkningen. Minst 150 000 syrier har försvunnit i regimens system av koncentrationsläger och deras anhöriga vet fortfarande inte vad som hänt dem.

C. Auktoritära utländska aktörer som exempelvis Ryssland, Wagnergruppen, Hizbollah och Iran har spelat en förödande roll i landet sedan 2011. Den syriska regimen har inte fullständig kontroll över sitt nationella territorium och behöver dessa utländska aktörers stöd för att hålla sig kvar vid makten.

D. Turkiet ägnar sig regelbundet åt storskaliga väpnade ingripanden på syriskt territorium.

E. Islamiska staten begick brott mot mänskligheten, däribland folkmord, på de territorier som organisationen tillfälligt kontrollerade före den internationella koalitionens ingripande.

F. Tillgångarna för 289 individer och 70 enheter som direkt deltar i förtrycket av befolkningen omfattas av europeiska sanktioner.

G. Eftersom Ryssland fortsätter att blockera FN:s säkerhetsråd finns det bara en öppen gränsövergång mellan Turkiet och de områden som står utanför regimens kontroll där internationellt humanitärt bistånd kan föras in.

H. Ett flertal länder i regionen har inlett en normalisering av relationerna med den syriska regimen, vilket lett till att Syrien återfått sin plats som medlem av Arabförbundet.

I. EU och dess medlemsstater har sedan 2011 varit de största stödgivarna till den krigsdrabbade befolkningen med sammanlagt 30 miljarder euro. Av stödet som utlovades vid givarkonferensen i Bryssel i juni 2023 motsvarar det europeiska biståndet 3,8 miljarder av sammanlagt 5,6 miljarder euro. EU och medlemsstaterna gav

katastrofhjälp i samband med jordbävningen som drabbade Syrien och den 23 februari 2023 beslutade unionen om ett tillfälligt humanitärt undantag från sanktionerna för att underlätta tillhandahållandet av bistånd till katastrofens offer.

J. Den syriska staten är långt ifrån att tillgodose befolkningens grundläggande behov, samtidigt som den ekonomiska situationen i Syrien är oerhört svår och landet har blivit en narkotikastat.

1. Europaparlamentet rekommenderar rådet, kommissionen och vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik att i sin politik gentemot Syrien

Den politiska processen

a) påminna om EU:s stöd till de demokratiska strävanden som fortfarande finns i Syrien trots regimens allomfattande förtryck sedan de fredliga demonstrationerna 2011, med militärt och ekonomiskt stöd från Iran och Ryssland som på ett avgörande sätt gjort det möjligt för klanen al-Asad att sitta kvar vid makten,

b) framhålla regimens särskilda ansvar för att en halv miljon civila har dött, att landet ödelagts, att större delen av befolkningen fördrivits, att 150 000 personer torterats och försvunnit i systemet av koncentrationsläger, att kemiska vapen använts mot civilbefolkningen och att all fredlig opposition systematiskt omintetgjorts,

c) motsätta sig all normalisering av relationerna med al-Asad-regimen så länge det inte skett några djupgående och kontrollerbara framsteg i tillämpningen av FN:s säkerhetsråds resolution nr 2254(2015), framför allt att politiska fångar ska friges, att de försvunna offrens anhöriga ska få veta vad som hänt dem och att alla attacker och hinder mot humanitärt bistånd ska upphöra,

d) framhålla att den syriska regimen trots vissa arabstaters suveräna beslut att godkänna Syriens återinträde i Arabförbundet inte visar några tecken på att vilja bekämpa den narkotikahandel som har sitt ursprung i landet och som påverkar hela regionen; fördöma den kontroll som familjen al-Asad och dess allierade, däribland Hizbollah, utövar över handeln med drogen Captagon, som uppskattas till 57 miljarder dollar; konstatera att Bashar al-Asads bror styr arméförbandet med ansvar att främja Captagon-produktionen,

e) betona att det är regimens förtryck, försumlighet och korruption som orsakat den ekonomiska situationen, inte EU:s riktade sanktioner mot de individer och enheter som deltar i förtrycket,

f) snabbt bevilja bestående, omfattande och tydliga undantag för trovärdiga internationella humanitära organisationer; i möjligaste mån harmonisera medlemsstaternas tolkning av förordningen om restriktiva åtgärder i Syrien och tillämpa FN:s säkerhetsråds resolution nr 2664(2022) om humanitärt bistånd,

g) uppmärksamma modet hos demonstranterna i städerna al-Suwayda och Dara, som återigen har gjort fredligt motstånd mot al-Asad-regimen sedan augusti 2023,

Säkerhet

h) beklaga att det fortfarande finns hundratals iranska och ryska baser och miliser på syrisk mark; uttrycka oro över utländska aggressiva makters ekonomiska utnyttjande av landet,

i) fördöma attackerna från turkiska styrkor och deras ockupation av områden i norra Syrien; uttrycka stark oro över att en radikal islamistisk opposition finns kvar i provinsen Idlib; stödja bevarandet av den internationella koalitionen mot Islamiska staten, som fortfarande är aktiv i Syrien trots stora motgångar,

j) framhålla Syriens demokratiska styrkors roll i kampen mot Daish,

k) uppmana medlemsstaterna att fortsätta repatriera sina medborgare från jihadistfånglägren al-Hol och Roj och låta dem stå till svars för sina brott,

l) trappa upp sina insatser för att bemöta rysk desinformation om Syrien, särskilt på arabiska,

Kampen mot strafflöshet

m) betona att kampen mot strafflöshet i Syrien är en moralisk och politisk skyldighet för EU; välkomna de rättsliga framstegen som den fransk-tyska gemensamma utredningsgruppen gjort vad gäller de 11 000 liken efter tortyroffer som identifieras i Caesar-rapporten, avstängningen av Syrien från organisationen för förbud mot kemiska vapen samt framstegen i Tyskland, Frankrike och Sverige när det gäller lagföring av syriska förbrytare,

n) kraftfullt uppmana till ett automatiskt informationsutbyte mellan alla medlemsstater om krigsförbrytare som får avslag på sin asylansökan enligt artikel 1 avsnitt F i konventionen angående flyktingars rättsliga ställning,

o) begära att rättsväsendet och polisen ska utnyttja experter och tolkar gemensamt, och att varje stat ska utse en åklagare för brott mot mänskligheten; begära att europeiska stipendium specifikt ska gå till syrier som vill studera juridik,

p) be medlemsstaterna att inrätta en särskild europeisk fond för offer för brott mot mänskligheten i Syrien, med en rättslig ram som gör det möjligt att överföra frysta tillgångar med kopplingar till den syriska regimens olagligt förvärvade egendom till offrens anhöriga,

q) välkomna FN:s generalförsamlings antagande den 29 juni 2023 av en resolution om inrättande av en institution för försvunna personer i Syrien, och den fortsatta finansieringen av den internationella, opartiska och oberoende mekanismen för stöd till utredningar av de allvarligaste brotten som begåtts i Syrien sedan mars 2011,

Humanitärt bistånd och flyktingar

r) uppmuntra det internationella samfundet att vid givarkonferensen i Bryssel 2024 med omedelbar verkan öka sitt humanitära bistånd till de 15,3 miljoner syrier som är

beroende av det i vardagen; fokusera på tillgången till dricksvatten, utbildning och ett långsiktigt budgetstöd som är anpassat till kvinnors behov; påminna om att EU är den största givaren på området; välkomna Libanons, Jordaniens, Turkiets och Iraks fortsatta ansträngningar att ta emot 6 miljoner flyktingar under ansträngda ekonomiska förhållanden,

s) fördöma att den syriska regimen systematiskt försöker förskingra det internationella humanitära biståndet och överföra det till miliserna samt manipulerar växelkurser för att tillskansa sig merparten av biståndet inom områdena under dess kontroll,

t) kraftfullt fördöma Rysslands otaliga veton mot tillhandahållandet av bistånd till invånarna i landets norra delar; återigen fördöma Rysslands försök att skada Vita hjälmarnas anseende,

u) påminna om att Syrien varken helt eller delvis kan anses vara ett säkert land att återvända till för de syriska medborgare som flytt undan regimens förbrytelser till Europa och som riskerar att utsättas för tortyr och påtvingade försvinnanden om de återvänder till Syrien.

2. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna rekommendation till rådet, kommissionen och vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik samt att låta översätta den till och offentliggöra den på arabiska.